

WATERLOO

Francoski spisala: Erckmann-Chatrian.

Za "Glas Naroda" prevel G. P.

39

(Konec).

Vsi so bili premočeni in blatni. Častnik je rekel par besed majorju, ki je obstal in zapičil v naju svoje ostre oči.

Takoj sva uganila, da ni posebno prijazen človek. — Vprašal naju je, kdaj sva odšla iz Ligny, kdaj sva bila v Le Quartre in kako se je končala bitka.

Ko sva mu vse natančno popisala, je malo pomislil in rekel: — Prideljena sta drugi stotnji! — Odstopita!

Zopet se je začel izprehajati, midva sva bila pa vesela, da sva jo srečno odnesla. Šla sva na dvorišče, kjer je bilo pod šatorji že vse polno vojakov. Nekateri so stali, drugi so se pa pogovarjali.

Po preteku ene ure se je zopet oglašil boben. — Ljudje so se splazili iz prenočišč, stegovali so se in proklinjali.

Začeli smo korakati v temno deževno jutro. — Naenkrat se je oglašil nekdo poleg mene:

— Josip, kaj si res ti?

Pogledal sem tovariša in spoznal v njem sina našega sosedu Martina v Pfalzburgu. Bil je korporal pri šestem polku. — Stisnila sva si roko in sva bila oba vesela.

Začela sva se pogovarjati o vsem, kar se je dogodilo v zadnjem času. — Jaz sem mu govil silno bitko pri Waterloo, on mi je pa povedal, kako se mu je odšlo zadnje mesece.

Pripovedoval mi je nekako takole:

4. bataljon je prodiral sam proti Wavre. Ko so vojaki zaslišali na levi strani gromenje topov, jih je bilo komaj zadržati, da niso šli v ono smer. Med šesto in sedmo uro se je doznalo, da so se Prusi umaknili in začeli prodirati proti našemu centru, kjer se je nahajal tudi cesar. Slednjic se je moral bataljon ustaviti. Ob treh zjutraj jih je zopet prebudilo pokanje topov, obenem je pa tudi prišlo povelje za umikanje.

— In znova smo bili prepoznani — je pripovedoval Martin. Del pruske armade, je bil že porazil cesarja, nam je prišel za hrbet, tako, da smo morali celo noč in cel dan marširati, da smo jim ušli.

Ob šestih zvečer smo se ustavili pri Templouxu, odkoder so jih pa Prusi zopet prepadli.

Samo to mi je povedal. — Z doma ni dobil že dolgo časa nobenega poročila in ni ničesar vedel, kaj se dogaja doma.

Pri Vaugirardu nas je sovražnik okoli šeste ure zvečer napadel. Do polnoči smo se borili, pa nismo ničesar opravili. Prusi so bili v zelo veliki premoči, mi pa nismo mogli nikamor. Vsi smo bili potrti in žalostni. Bueheja sem videl celo jokati. Dvanajst dni prej si še nisem predstavljal take Francije. Ko sem zapazil Pariz, njegove hiše in stolpe, sem pomislil sam pri sebi:

— To je torej Francija! — Vse to so zgradili naši pradedje v teku sto in sto let. Toda Prusi in Angleži so prišli prav do mesta.

Ob štirih zjutraj smo napadli Pruse in jim odvzeli nekaj njihovih postojank. Bitka je bila vroča in je precej časa divjala.

Kmalu zatem so proglasili generalni premirje. — Mi smo mislili, da je to premirje sovražniku samo v svarilo, kakor je bilo leta 1790, toda zgodilo se je drugače. Ljudje so vračali vso krivdo na cesarja, češ, da je on vse zagrešil. Ljudje niso imeli ne orožja in ne patron, in so govorili kakor gospod Gulden.

Angleži so dospeli tik do Pariza. Francozi so se pa morali umakniti za Loire. Pri tej priliki smo postali vsi tako razjarjeni, da se je bilo bati resnih nemirov. Nekateri so lomili puške, drugi so trgali svoje uniforme.

Vse je kričalo: — Izdani smo! Izdani. — Izdali so nas, lumpje! Stari častniki so hodili vsi blede semtertja, in po licih so jim tekle debele solze. Bili smo premagano ljudstvo. Še tisoč let in tisoč let bodo govorili ljudje, da so zavzeli Prusi in Angleži Pariz. To bo večna sramota za nas.

5. julija se je bil odpravil bataljon proti Montgroue. Videč, da smo začeli korakati proti Loire, smo drug drugega vpraševali: — Kaj smo pa pravzaprav? — Ali moramo ubogati Pruse? — Ne, ne, tega ne smemo storiti.

Tedaj se je pa začel splošen beg. Vojaštvo se je razkropilo na vse strani, ni ga bilo poveljnika, ki bi mogel zadržati vojake.

— Pustiva vse skupaj in se vrniva v Le Harberg — sem rekel Bueheju. Začniva zopet živeti kot človeka. Če prideja tja Prusi, Avstriji in Rusi, bomo pobegnili v gore in se branili. — Naprej!

Pri bataljonu nas je bilo kakih 15 Lotarinžanov, ki smo se odpravili proti Irvy in Berey.

Za Saint Mande, v neposredni bližini nekega gozda, smo dospeli na pot, ki vodi proti Strassburgu. Vsak dan smo napravili po dvanaest milj.

8. julija smo izvedeli, da se je vrnil Ludovik XVIII in zasedel prestol. Ko smo šli mimo ljudi, so nam rekli da smo Napoleonovi pristasi in so včasih celo po napodili na nas. Mi smo vihteli palice in jim odgovarjali: — Le lepo molčite, če ne, vas bomo ukrotili, da boste taki kakor ovčice.

Cimdalje smo šli, tem manj nas je bilo.

Toda doživeti smo morali še nekaj hujšega: — Nemei in Rusi so gospodovali Alzaciji in Lotaringiji. Skoraj pri vsakem mestu smo jih videli, ko so se vezbali.

Slednjic sva vendarle dospela v Mittelbronn. Povsod sami tujei, povsod sami tuji vojaki.

Pred Hietzovo gostilno sem rekel Bueheju: — Vstopiva! Ne morem več hoditi.

Krčmarica, ki je bila tedaj še mlada in lepa, je razprostrla roke in vzkliknila:

— Moj Bog, Josip Bertha! — To bo zašumelo po mestu.

Sedel sem za mizo in zajokal, krčmarica je pa prinesla iz kleti veliko steklenico vina.

Ko sva se dobro okrepčala in odpočila, sem rekel Bueheju:

— Ti boš šel naprej, jaz pa za teboj, da se me ne bodo preveč prestrašili. Reci jim, da sva se v vojni večkrat srečala in slednjic pristavi, da mogoče nisem več daleč. — Saj razumeš?

— Seveda! Ti boš pa tako napravil pri moji stari materi. — Šel je naprej, jaz sem pa še par minut počakal in se pogovarjal z krčmarico. Ko sem videl, da je zavil Buehe proti moji hiši, sem planil skozi vrata in prišel teči. Dobro se spominjam, da sem srečal nekaj ljudi, ki so pridušeno vzkliknili: — Ali ga vidiš? Josip Bertha je! — Toda jaz se nisem za nikogar zmenil. Sam ne vem, kdaj sem prišel do hiše, kdaj s in stekel po stopnicah in odprl vrata. Slišal sem samo klic: — Josip! Josip! — in Katarina je ležala v mojem naročju.

V sobi so bili Gulden, Katarina in Buehe. — Katarina je tako jokala kot da bi se ji zgodila strašna nesreča. Gospod Gulden je molčal, pa tudi Buehe ni izpregovoril nobene besede.

— Oh, gospod Gulden, oprostite! Že prej vas bi moral objeti. Tako vas imam rad kakor samega sebe.

Ko mi je pokazala Katarina še malega Josija, je bilo veselje brezmejno. Kmalu zatem je prišla tudi teta Greta, ki je same ginjenosti lokala.

Ko sem povedal vse svoje doživljaje, se je oče Gulden naslonil na steno in rekel:

Josip, našo deželo je zadela velika nesreča. Ko je Napoleon o-

svojil Francijo, je bila ta dežela največja in najbolj svobodna med vsemi Danes smo premagani in uničeni. Sovražnik ima v rokah naše najboljše trdnjave. Še nikoli se ni zgodilo, da bi našemu glavnemu mestu gospodaril tuj gospodar. To se zgodi, če ima pohlepnež v rokah prostost, čest in srečo. Da, slabo se nam je začelo goditi. Prepričan sem skoraj, da je bila vsa velika revolucija brez vsakega pomena. — Toda upajmo, da to ne bo dolgo trajalo. Francija hrepeni po prostosti in pravičnosti. Nekaj nam manjka in to je: znanje. Toda ljudstvo se ne prebudi in dela težke izkušnje. Jaz morda ne bom imel več sreče, da bi doživel prebujenje svoje domovine. Prestar sem že. Ti boš pa doživel in boš lahko nekoč ponosen, da si sin velikega naroda.

Ta dobri mož je do svoje smrti veroval v prebujenje Francije.

Jaz sem doživel čas, ko so se izpolnile njegove prerokbe besede. Bil sem priča, ko je zopet zavihrala nad domovino zastava svobode.

Ko je postalo ljudstvo bogato, srečno in bolj izobraženo. Doživel sem čas, ko so pregnali one, kateri so ljudstvo izsesavali in izkoriščali. In danes poznam že kmete, ki bi dali radi zadnjo srajco s sebe, samo da bi lahko poslali svoje sinove v šole in jih bolj izobrazili.

Upam pa, da bo še veliko boljše, kakor je sedaj.

In v tem upanju se poslavljam od vas, dragi prijatelji.

Ldobite "GLAS NARODA" akoni štiri mesece dnevno, izvzemli nedelj in poštavnih praznikov. "GLAS NARODA" izhaja dnevno na šestih straneh, tako, da dobite tedensko 36 strani berila, v mesecu 156 strani, ali 624 strani v štirih mesecih. "GLAS NARODA" donaja dnevno poročila s bojišča in razne stvari. Medaj ga sleherni dan razpolijamo 12,000! — Ta številka jasno govori, da je list zelo razširjen. Vse osobje lista je organizirano in spada v strokovne unije.

MODERNO UREJENA TISKARNA GLAS NARODA

VSAKOVRSNE TISKOVINE
IZVRŠUJE PO NIZKIH
CENAH.

DELO OKUSNO.

IZVRŠUJE PREVODE V
DRUGE JEZIKE.

UNIJSKO ORGANIZIRANA

POSEBNOST 50:

DRUŠTVENA PRAVILA,
OKROŽNICE — PAMFLETI,
CENIKI I T. D.

VSA NAROČILA POŠILJATE NA:
SLOVENIC PUBLISHING CO.
82 Cortlandt St., New York, N.Y.

Kaj pravijo pisatelji, občanji in državljani o knjigi Bertha B. Suttera

"Doli z orožjem!"

Lev Nikolaevič Tolstoj je pisal: Knjigo sem s velikim užitek prebral in v njej našel veliko koristnega. Ta knjiga zelo vpliva na človeka in obsega nebroj lepih misli....

Friderik pl. Bodenstedt: Odkar je umrla madama Stael ni bilo na svetu tako slavne pisateljice kot je Sutterjeva.

Prof. dr. A. Dodel: "Doli z orožjem" je pravo ogledalo sedanjega časa. Ko človek prečita to knjigo, mora nehoté pomisliti, da se bližajo človekovi bojni časi. Kratkotrajno: zelo dobra knjiga.

Dr. Lj. Jakobčević: To knjigo bi človek najraje poljubil, v dno srca me je pretrelo, ko sem jo prebral.

Štajerski pisatelj Peter Rosciger piše: Sedel sem v nekem gozdu pri Krieglach in sem bral knjigo s naslovom "Doli z orožjem!" Prebral sem jo dva dneva neprenehoma in sedaj lahko rečem, da sta ta dva dneva nekaj posebnega v mojem življenju.

Ko sem jo prebral, sem začel, da bi se prestavilo knjigo v vse kulturne jezike, da bi jo imela vsaka knjižarna, da bo je tudi v Solah ne smelo manjkati. Na svetu so družbe, ki razširjajo Sveto Pismo. Ali bi se ne moglo ustanoviti družbe, ki bi razširjala te knjige?

Heinrich Marti: To je najbolj očarljiva knjiga, kar sem jih kdaj bral....

O. Neumann Neffert: To je najboljša knjiga, kar se jih spominjam, ki se bori za svetovni mir....

Hans Land (na shodu, katerega je imel leta 1890 v Berlinu): Ne bom davil knjige, samo imenoval jo bom. Vsakemu jo bom podaril. Naj bi tudi ta knjiga našla svoje apostole, ki bi bi naše kričevet in učili vse narode....

Financijski minister Dunajski je rekel v nekem svojem govoru v poslanski zbornici: Saj je bila pred kratkim v posebni knjigi opisana na pretresljiv način vojna. Knjigo ni napisal noben vojni strokovnjak, noben državnik, pač pa priprosta žena, Bertha B. Sutterjeva. Prosim Vas, posvetite par ur temu delu. Mislim, da se ne bo nikdo več zadrževal za vojno, če bo prebral te knjige.

CENA 50 CENTOV.

Naročite jo pri:
Slovenic Publishing Co.,
82 Cortlandt Street, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA" JE EDINI SLOVENSKI DNEVNIK V
ZDRUŽENIH DRŽAVAH — NAROČITE SE NANJ!

NAZNANILO.

Cenjenim naročnikom v Pennsylvaniji sporočamo, da jih bo v kratkem obiskal naš potovalni zastopnik

Mr. ZVONKO JAKSHE,

ki je pooblaščen pobirati naročnike in izdajati tozadevna potrdila. Sedaj se mudi v Little Falls, N. Y. in okolici.

Upravištvu "Glas Naroda"

Prosti nasvet in informacije priseljencem.

"The Bureau of Industries and Immigration" za državo New York varuje in pomaga priseljencem, ki so bili osleparjeni, oropani ali s katerimi se je slabo ravnalo.

Brezplačno se daje nasvete priseljencem, kateri so bili osleparjeni od bankirjev, odvornikov, trgovcev z zemljišči, prodajalcev parobrodskih listkov, spremljevalcev, kažipotov in posestnikov gostiln.

Daje se informacije v naravnih zacijskih zadevah: kako: postati državljani, kjer se oglašiti za državljanske listine.

Sorodniki naj bi se sestali s priseljenci na Ellis Islandu ali pri Barge Office.

DRŽAVNI DELAVSKI DEPARTMENT
(State Department of Labor)

BUREAU OF INDUSTRIES AND IMMIGRATION.

Urad v mestu New Yorku: 26 East 29th St., odprt vsaki dan od 9. ure zjutraj do 5. popoldne in v sredo zvečer od 8. do 10. ure.

POSEBNI ROJAKI!

Najbolj znano ma silo za ženske in moške, kakor tudi za mlade brke in brado. Ako se rabi to maslo, srstelo v 6 tednih krasni, gosti in dolgi lasje, kakor tudi moškimi krasne brke in brado in nebo do rdpadali in ne ostali. Revmatizem, kosti in trganje v rokah, nogah in krčev v dneh popoldneva odpravim, rane, opekline, hule, ture, kraste in griste, potne noge, kurje oči, bradavice, omehlan v par dneh popolnoma odstranim. Kdor bi nje zdravila brez uspeha rabil, mu jamčim za \$5.00. Pišite takoj po cenik in knjižico, pošljem nastoj.

JAKOB WAHČIČ,

1092 E. 64th St., Cleveland, O.

Veliki vojni atlas

vojskujočih se evropskih držav in pri kolonijah skih posestev vseh velesil

Obsega 11 raznih zemljevidov na 20tih straneh in vsaka stran je 10 1/2 pri 13 1/2 palea velika

Cena samo 25 centov.

Manjši vojni atlas

obsega devet raznih zemljevidov

na 8 straneh, vsaka stran 8 pri 14 palev

Cena samo 15 centov.

Vsi zemljevidi so narejeni v raznih barvah, da se vsak lahko spozna. Označena so vsa večja mesta, število prebivalcev, držav in posameznih mest. Ravn otako je povsod tudi označen obseg površine, katero zavzemajo posamezne države.

Pošljite 25c. ali pa 15c. v znakmah in natančen naslov in mi vam takoj odpošljemo zaželeni atlas. Pri večjem odjemu damo popust.

Slovenic Publishing Company,

82 Cortlandt Street

New York, N. Y.

ZASTONJ

deset (10) HASSAN kuponov
(IZREŽITE TA KUPON)

TA POSEBNI KUPON je vreden deset (10) HASSAN CIGARETNIH KUPONOV ako se ga predloži skupno s devetdesetimi (90) ali več realmi HASSAN CIGARETNIH KUPONI v kateri koli HASSAN PREMIJSKIH POSTAJ ali pri

THE AMERICAN TOBACCO CO.,
Premium Dept. 499 B-ome St. New York, N. Y.
Ta ponudba ugasne 31. marca 1916.

Velika vojna mapa

vojskujočih se evropskih držav,

Velikost je 21 pri 28 palcih.

Cena 15 centov.

Zadej je natančen popis koliko obsega kaka država, koliko ima vojakov, trdnjav, bojnih ladij i. t. d.

V zalogi imamo tudi

Stensko mapo cele Evrope \$1.50.

Veliko stensko mapo, na eni strani Združenjene države in na drugi pa celi svet, cena \$1.50.

Zemljevid Primorske, Kranjske in Dalmacije z mejo Avstro-Ogrske s Italijo. Cena je 15 centov.

Pri nas je dobiti tudi velike zemljevide posameznih držav, kakor naprimer od Italije, Rusije, Nemčije, Francije, Belgije in Balkanskih držav. Vsi so vezani v platno in vsak stane 50 centov.

Naročila in denar pošljite na:

Slovenic Publishing Company,

82 Cortlandt Street,

New York, N. Y.

Zanesljivo pride sedaj

denar v staro domovino.

Do dobrega sem se preprčal, da dosepejo denarne pošiljlatve tudi sada, zanesljivo v roke naslovnikom; razlika je le ta, da potrebujejo pošiljlatve v sedanjem času 20 do 24 dni.

Torej ni nobenega dvoma za pošiljanje denarjev sorodnikom in znancem v staro domovino!

100 K velja sedaj \$14.50 s poštnino vred!

FRANK SAKSER

82 Cortlandt Street,

New York, N. Y.

6104 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.